

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. E. Clim)

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecător

Judecători

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Cvint-S”, Alexandru Buga,

în cauza la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Cvint-S”, Alexandru Buga cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Gilmetcom”

împotriva încheierii din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 august 2015 reprezentantul debitorului SRL „Cvint-S”, Valeri Socorenco a depus cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de întreprindere.

Prin încheierea din 18 august 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă spre examinare cererea introductivă, cu aplicarea măsurilor de asigurare de rigoare.

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost intentat procesul de insolvabilitate în privința SRL „Cvint-S”; Veaceslav Pelin a fost desemnat în funcția de administrator al insolvabilității.

Prin încheierea din 04 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a trecut la procedura de faliment în vederea lichidării patrimoniului SRL „Cvint-S” și distribuirii produsului rezultat; în funcția de lichidator a fost desemnat Alexandru Buga.

La 05 mai 2017, lichidatorul SRL „Cvint-S”, Alexandru Buga a depus cerere cu privire la validarea popririi SRL „Cvint-S” față de terțul poprit SRL „Gilmetcom”, solicitând validarea popririi în sumă de 10184550,00 de lei și încasarea de la terțul poprit SRL „Gilmetcom” în beneficiul SRL „Cvint-S” a datoriei în sumă de 10184550,00 de lei și a dobânzii de întârziere calculată conform art. 619 Cod civil.

În motivarea cererii, lichidatorul a invocat că drept urmare a restabilirii evidenței contabile și inventarierii masei debitoare, s-a constatat că pe perioada anului 2009 între

SRL „Cvint-S” și SRL „Gilmetcom” au fost raporturi comerciale. Conform acestor raporturi SRL „Cvint-S” a transferat la contul SRL „Gilmetcom” mijloace bănești în sumă de 10184550,00 lei, iar SRL „Gilmetcom” la rândul său urma să livreze marfa către SRL „Cvint-S” în valoare de 10184 550,00 de lei. În consecință s-a acumulat o datorie în mărime totală de 10 184 550,00 de lei.

A menționat că la 05 aprilie 2017 a expediat în adresa terțului poprit o somație de înființare a popririi prin care a solicitat achitarea sumei de 10184550,00 de lei. Conform avizului de recepție și a plicului, anexate la materialele cauzei, somația a fost restituită cu mențiunea factorului poștal din 10 aprilie 2017 „nu avem așa firmă”.

Prin încheierea din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a desființat poprirea înființată de lichidatorul SRL „Cvint-S”, Alexandru Buga față de terțul poprit SRL „Gilmetcom”.

La 12 decembrie 2017 lichidatorul SRL „Cvint-S”, Alexandru Buga a declarat recurs (nemotivat) împotriva încheierii din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

La 07 mai 2018, lichidatorul SRL „Cvint-S”, Alexandru Buga a înregistrat recursul (motivată), reiterând cerințele din recursul depus la 12 decembrie 2017.

În motivarea recursului s-a invocat că faptul transferului pe contul terțului poprit a sumei solicitate este probat prin ordinele de plată anexate la materialele cauzei. SRL „Cvint-S” nu poate proba executarea obligațiilor colaterale, or, aceasta nu avut loc. Unica modalitate de a proba neexecutarea din partea terțului poprit este somația de înființare a popririi, la care acesta nu a reacționat și, la fel, nu a prezentat instanței nici un act care ar confirma executarea.

Consideră că ordinele de plată confirmă cert că SRL „Cvint-S” și-a executat corespunzător obligațiile contractuale, circumstanță reținută ca fiind probată și de către instanță la emiterea hotărârii. Din textul hotărârii contestate se distinge, că instanța de insolvabilitate, în esență, a preluat poziția de apărător al terțului poprit și a generalizat constatările sale în raport cu înscrisurile anexate, ceea ce denotă o examinare superficială a cauzei.

A precizat că, instanța de insolvabilitate constată că ordinele de plată anexate nu demonstrează existența unor datorii din partea terțului poprit, deoarece lichidatorul SRL „Cvint-S” nu a prezentat probe precum că acest ordin sau obligațiile ce derivă din el nu au fost executate. Anume în această parte consideră că instanța a inversat sarcina probării și a pus pe seama recurentului obligații proprii de fapt intimatului. Or, în conformitate cu art. 123 alin.(6) Cod de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat. Orice susținere în fața instanței urmează a fi demonstrată prin probe concludente și admisibile, în situația în care partea adversă nu o recunoaște.

A remarcat recurentul că, în esență, intimatul a avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții v. Filanda, 19 aprilie 2007, parag.72 - 75, Eriksson v. Suedia, 12 aprilie 2012, parag.66, 72, Estonia, 08 noiembrie 2016, parag. 33 - 34). Jurisprudența constantă a CtEDO, a arătat că revine primordial celor interesați să

depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

A susținut că terțul poprit a beneficiat de o procedură contradictorie. Acesta a putut să prezinte, în diverse etape ale acesteia, argumentele pe care le consideră pertinente pentru apărarea intereselor sale, a avut posibilitatea legală de a prezenta probe suplimentare în motivarea punctului său de vedere, însă nu a folosit acest mijloc de apărare a intereselor sale. La fel, a avut posibilitatea de a demonstra instanței că acționând cu bună-credință a executat obligațiile conform ordinelor de plată și anume livrarea mărfii.

A opinat că a probat transferul banilor pe cont, fapt care a fost reținut de către instanță prin hotărârea pronunțată, pe de altă parte intimatul nu a negat acest fapt, deși i-au fost asigurate toate garanțiile procesuale necesare în acest sens. La fel intimatul nu a probat executarea totală sau parțială a obligațiilor care i se impută. În acest context și în conformitate cu prevederile art.123 Cod de procedură civilă, faptul existenței datoriei este demonstrat.

A indicat recurentul că, în contextul prevederilor art. 644 alin.(1) Cod civil, debitorul care execută obligația are dreptul de a primi chitanță și de a cere titlul original. În cazul imposibilității de a cere creditorului chitanță, debitorul poate face dovada plății cu orice mijloc de probă. Existența temeiurilor ce conduc spre stingerea obligației, cât și însuși faptul stingerii obligației urmează să fie legalizată în mod respectiv. Conform regulii generale stingerea obligației se legalizează prin aceleași modalități ca și adoptarea ei.

Conform art.210 Cod civil forma scrisă a actului juridic este obligatorie indiferent de faptul cine este partea (și pentru persoane juridice, și pentru persoane fizice) și de suma actului juridic (în cazul respectiv - valoarea executării). Debitorul, care nu a profitat de dreptul ce i-a fost acordat pentru a cere ca primirea executării să aibă loc în forma indicată în acest articol, își asumă riscul efectelor nerespectării formei scrise a actului juridic. Se are în vedere că în caz de contestare de către creditorii a faptului executării obligației debitorul, atât persoana juridică cât și persoane fizică decădea din dreptul de a cere proba cu martori pentru a dovedi că executarea într-adevăr a avut loc.

Obligația poate fi adoptată și executată prin întocmirea unui document unic, semnat de către părți, cât și prin schimb de scrisori, telefonograme și alte mijloace de transmisie semnate de către partea care le-a remis. Debitorul are dreptul să ceară de a primi chitanța atât despre stingerea integrală cât și parțială a obligației și în cazurile în care obligația nu a fost autentificată în scris.

Consideră că în contextul prevederilor legale invocate, este absolut cert faptul că în cazul executării totale sau parțiale a obligației, sarcina probațiunii revine intimatului. Recurentul nu poate proba o executare care nu a existat.

În același context opinează că instanța eronat a constatat precum că tertul poprit nu datorează nici o sumă de bani. Or, de fapt, obligația intimatului (terțului poprit) constă în prestarea serviciilor/livrarea bunurilor și nu în achitarea unor sume de bani.

Conform prevederilor art.602 Cod civil, în cazul în care nu execută obligația,

debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă. Repararea prejudiciului cauzat prin întârziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor când, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare. Luând în considerare că în privința SRL „Cvint-S” este intentată procedura de insolvență (falimentul), la momentul actual, obligația lichidatorului este de a valorifica masa debitoare în scopul satisfacerii creanțelor existente. Respectiv, în cadrul procedurii falimentului societatea nu își continuă activitatea, ci este lichidată. Astfel, sunt în prezenta prevederii indicate *supra* când creditorul a pierdut interesul pentru executare și este îndreptățit de a solicita restituirea prestației. Aceste circumstanțe au fost omise de către instanța de insolvență și nu le-a fost dată apreciere în actul judecătoresc. În procedura în litigiu nu se identifică nici un indiciu privind inechitatea sau caracterul arbitrar care putea ridica o problemă din perspectiva art.6 par.1 CEDO în coraport cu intimatul.

Sub aspectul celor menționate mai sus, considerăm că de fapt instanța de insolvență era obligată să analizeze atent circumstanțele cauzei, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal.

Suplimentar, art.126 al Legii insolvenței prevede adoptarea hotărârii la fondul cauzei, la caz fiind emisă încheiere, eroare ce poate fi corectată doar prin trimiterea cauzei la rejudecare. Or, eroarea respectivă nu poate fi corectată conform regulilor impuse de art.249 Cod de procedură civilă.

Conform art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvență a adoptat încheierea contestată la 05 decembrie 2017, iar lichidatorul SRL „Cvint-S”, Alexandru Buga a declarat recurs la 12 decembrie 2017, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de lichidatorul SRL „Cvint-S”- Alexandru Buga întemeiat și pasibil de a fi admis, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de insolvență, din următoarele motive.

Conform art. 1 alin.(4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform art. 126 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

Conform alineatului 2 al aceluiași articol, poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

În acest sens, la 5 aprilie 2017, administratorul autorizat al SRL „Cvint-S”, Alexandru Buga, a expediat în adresa SRL „Gilmetcom” somația de înființare a popririi pe suma de 10184550, 00 de lei (f.d.7), fiind restituită cu mențiunea „nu avem așa firmă”(f.d.7 verso).

Conform art. 126 alin. (9) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvenței/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvență în vederea validării popririi.

În contextul dat, la 05 mai 2017 lichidatorul SRL „Cvint-S”, Alexandru Buga a depus cerere de validare a popririi față de terțul poprit SRL „Gilmetcom”, solicitând validarea popririi în sumă de 10184550,00 de lei și încasarea de la terțul poprit SRL „Gilmetcom” în beneficiul SRL „Cvint-S” a datoriei în sumă de 10184550, 00 de lei și a dobânzii de întârziere calculată conform art. 619 Cod civil (f.d.1-2).

Conform art. 126 alin. (11) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvență va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

Colegiul relevă că instanța de insolvență a poprit și prin interpretarea eronată a normelor de drept a dispus desființarea popririi înființată de lichidatorul SRL „Cvint-S”, Alexandru Buga față de terțul poprit SRL „Gilmetcom” prin încheierea contestată, prin ce se impune casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei.

Colegiul notează că instanța de insolvență a constatat cu certitudine precum că în baza ordinelor de plată nr. 67 din 14 iulie 2009, nr. 80 din 10 septembrie 2009, nr. 71 din 06 octombrie 2009, nr. 72 din 07 octombrie 2009, nr. 60 din 15 octombrie 2009, nr. 62 din 15 octombrie 2009, nr. 109 din 16 octombrie 2009 și nr. 219 din 20 octombrie 2009, SRL „Cvint-S” a transferat pe contul SRL „Gilmetcom” suma totală de 10184

550,00 de lei, destinația plății fiind diferită, pentru marfa în baza contractelor nr. 09/07 din 09 iulie 2009, nr. 30/06 din 30 iunie 2009, F/n din 09 octombrie 2009, f/n din 01 octombrie 2009, f/n din 19 octombrie 2009. Cu toate acestea, instanța de insolvență conchide că ordinele de plată menționate nu pot fi reținute drept dovadă a existenței datoriei, deoarece SRL „Cvint-S” conform acestora ar fi achitat SRL „Gilmetcom” pentru marfa transmisă, însă nu ar fi fost prezentate acte ce ar demonstra că marfa nu a fost transmisă.

În conformitate cu art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Sub acest aspect, Colegiul menționează că era de obligația lichidatorului de a confirma transferul mijloacelor bănești, ceea ce a și efectuat prin prezentarea ordinelor de plată în copii autentificate, însă contrar prevederilor legale, instanța de insolvență a pus pe seama lichidatorului obligația de a prezenta probe de transmitere a mărfii.

Or, examinarea cauzei este bazată pe principiul contradictorialității, ceea ce presupune activitatea părților procesului de a confirma circumstanțele invocate și care au importanță pentru soluționarea cauzei.

Astfel, art. 26 alin.(2) Cod de procedură civilă statuează expres precum că contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Colegiul apreciază a fi relevante și argumentele recurentului în acest sens precum că instanța a inversat sarcina probațiunii, punând pe seama lichidatorului obligațiunea terțului poprit.

Or, pornind de la obligațiile părților, ale unei dintre părți de transmitere a mijloacelor bănești, iar a alteia de transmitere a mărfurilor, este rațional și conform legii ca fiecare parte să confirme circumstanțele invocate, în condițiile când fiecare parte urmează să confirme executarea obligațiilor.

De altfel, nu este clar din ce circumstanțe a dedus instanța de insolvență precum că creanța SRL „Cvint-S” față de SRL „Gilmetcom” nu ar fi certă, lichidă și exigibilă, ceea ce urmează a fi luat în considerare la rejudecarea cauzei.

Colegiul reține ca fiind pertinente și prevederile art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

În contextul dat, Colegiul relevă că la examinarea cauzei anumite circumstanțe sau înscrisuri care să combată argumentele și probele prezentate de către lichidator nu au fost prezentate, or, SRL „Gilmetcom” nu a prezentat anumite probe care să confirme executarea integrală sau parțială a obligațiilor asumate.

În atare circumstanțe, Colegiul menționează că instanța de insolvență, în

esență, a pus pe seama lichidatorului obligațiile procedurale ale ambilor părți privind confirmarea circumstanțelor. Inițial, determinarea obiectului probațiunii este pusă pe seama părților, iar determinarea definitivă a circumstanțelor importante pentru justa soluționare a cauzei revine instanței.

De altfel, lichidatorul SRL „Cvint-S” a prezentat ordinele de plată ce, în opinia sa, justifică existența datoriei SRL „Gilmetcom” față de SRL „Cvint-S”, iar instanța de insolabilitate le-a considerat insuficiente pentru confirmarea existenței datoriei.

Instanța de judecată este obligată rezultând din prevederile art. 130 alin.(3), (4) Cod de procedură civilă, să aprecieze fiecare probă privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Totodată, instanța de insolabilitate în contextul prevederilor legale nu a argumentat ce alte înscrisuri ar justifica executarea obligațiilor de către SRL „Cvint-S”, or, este alogic să pui pe seama lichidatorului prezentarea confirmării de primire a mărfurilor contra mijloacelor bănești transmise în cazul când partea indică direct că debitorul nu și-a onorat obligațiile. În împrejurările constatate se impune concluzia că instanța de insolabilitate a concluzionat contrar circumstanțelor cauzei și nu a precizat conform căror înscrisuri a constatat că creanța pretinsă de SRL „Cvint-S” nu ar întruni condițiile legii, adică nu ar fi certă, lichidă și exigibilă.

În situația expusă, Colegiul reliefă că concluzia instanței de insolabilitate este pripită, or, instanța de insolabilitate urma a examina multiaspectual circumstanțele cauzei în raport cu normele invocate și aplicabile speței, inclusiv prin prisma probelor și argumentelor cel puțin al părții prezente.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de insolabilitate la rejudecarea cauzei urmează să ia în considerare circumstanțele expuse *supra* și să verifice suplimentar după caz, să stabilească alte circumstanțe ce au importanță pentru soluționarea cauzei pornind de la solicitările lichidatorului și opoziția terțului poprit aduse în acest sens în raport cu normele de drept pertinente speței.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Cvint-S”, Alexandru Buga, cu casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de insolabilitate.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Cvint-S”, Alexandru Buga.

Se casează încheierea din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Cvint-S”, Alexandru Buga cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Gilmetcom”, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de insolvabilitate, Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Oleg Sternioală

Judecători

Mariana Pitic

Nicolae Craiu